

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 16173
Tarih : 10.01.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN

Batman Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de özellikle pandemi sürecinde derinleşen yoksulluk koşulları insanları zorlamaya devam etmektedir. Elbette bu süreçten en çok etkilenen kesimlerden biri kadınlar olmaktadır. Son zamanlarda döviz kurundaki hareketlilik sonrası temel ihtiyaçlara ulaşım da zorlaşmış, birçok ürüne ve ihtiyaca yaşamın idamesini zorlaştıracak zamlar gelmiştir.

Birçok kadın açısından zaruri bir ihtiyaç olan hijyen ürünlerinden ped ve tamponlara yapılan zam da birçok kadını etkilemiştir. Derin Yoksulluk Ağı’nın araştırmasına göre görüşülen kadınların yüzde 82’si hijyenik pede erişememektedir. Görüşülen diğer kadınlar ise ara sıra pede erişebildiklerini dile getirmektedir.

Regl olan bir kadın, ortalama hayatının 2 bin 535 gününde bu döngüye girmekte, bahsedilen süre yaklaşık 7 yıla tekabül etmektedir. Temel ihtiyaçlar arasında bulunan ped ve tampon gibi ürünlere ulaşamamak “regl yoksulluğu” olarak adlandırılmaktadır. Türkiye’de ise çoğunlukla mevsimlik tarım işçileri, mülteciler ve büyük kentlerin yoksul kesimlerinde yaşayan ve regl döngüsünü yaşayan yetişkin ve çocuklar, bu ihtiyaçlara erişimde ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle çocuklar regl

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 11 Ocak 2022	Esas No: 2/4078

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
10 Ocak 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
10 Ocak 2022
No. 946038
EBYS'e AKTARILMIŞTIR

dönemlerinde pede ulaşamadıkları takdirde eğitimlerine ve sosyal hayatlarına devam etmekte zorluk yaşayabilmektedir.

Türkiye’de regl ürünlerine yüzde 18 vergi uygulanmaktadır. Gazoz, prezervatif, çikolata, havyar, ayakkabı gibi ürünlerdeki vergi oranı ise yüzde 8’dir.. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) regl hijyen ürünlerine erişimle birlikte bu ürünleri kullanmak için gizlilik sağlayacak tesislere ve regl hakkında doğru ve yararlı bilgiye erişimin garantiye alınmasının bir gereklilik olduğunu söylemektedir. Ancak Türkiye’de ped ve tampon “temel ihtiyaç” değil “lüks ürün” sayıldığı için bu ürünlere vergi uygulanmakta ve ürünler zamlanabilmektedir.

Regl ürünleri üzerindeki vergileri kaldıran ilk ülke 2004’te Kenya olmuştur. 2018 itibariyle Avustralya, Malezya, Hindistan ve ABD’deki bazı eyaletler regl ürünleri üzerindeki vergileri kaldırmıştır. Regl ürünlerine vergi uygulamayan diğer ülkeler Kanada, Jamaika, Nikaragua, Nijerya, Tanzanya, Lübnan, Kolombiya, Güney Afrika, Namibya ve Ruanda’dır. PeriodTax.org’un 2020 verilerine göre toplam 26 ülkede regl ürünleri üzerindeki vergi sıfıra indirilmiş ya da ürünler vergiden muaf kategorisine alınmıştır. 2021’in Ocak ayında Birleşik Krallık da vergiyi kaldırmıştır. Diğer Avrupa ülkeleri ise vergileri indirmeye yönelik çalışmalar sürdürmüştür. Fransa regl ürünleri üzerindeki vergiyi 2015’te yüzde 20’den yüzde 5,5’e, Belçika 2018’de yüzde 20’den yüzde 6’ya, İspanya aynı yıl yüzde 4’e, Lüksemburg 2019’da yüzde 3’e, Almanya 2020’de yüzde 7’ye düşürmüştür.

İkinci kuşak haklar arasında sayılan sağlık hakkı pozitif statüde bir hak olarak belirlenmiştir. Kadınlara hijyen ürünlerinin para karşılığı satılması, ikinci kuşak haklardan sağlık hakkının ihlaline yol açmaktadır. Bir sosyal devlet sorumluluğu olarak zaruri ihtiyaçlara erişimin kolaylaştırılmaması, yoksulluk gündeminin devam ettirileceğinin göstergesidir. Tüm bu sebeplerle kalıcı ve eşitlikçi politikalar belirlenmeli, regl döneminde kullanılması zorunlu olan ped ve tampon gibi ürünlere ücretsiz erişimin yasal zemini oluşturulmalıdır.

**SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun “Finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresi” başlıklı 63’üncü maddesinin beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“15-49 yaş arası kadınlara regl dönemleri ile sınırlı olmak üzere kadınlara yönelik hijyen ürünleri ücretsiz olarak sağlanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.